

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Liberec

Inspekční zpráva

Základní škola Liberec - Vesec, Česká 354

Adresa: Česká 354, 463 12 Liberec 25

Identifikátor školy: 600 080 170

Zřizovatel: město Liberec, nám. Dr. E. Beneše 1, 460 59 Liberec 1

Okresní úřad, referát školství, Masarykova 18, 460 31 Liberec

Termín konání komplexní inspekce: 27. listopad až 4. prosinec 2000

Čj.	084 505/00-2452
Signatura	kh4cu117

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Plně organizovaná škola je největší základní školou v okrese Liberec. Má 27 tříd, 6 oddělení školní družiny a velkou školní jídelnu. Od 1. 9. 1996 je v právní subjektivitě.

Nově zrekonstruovaná budova školy s přístavbou je řešena jako bezbariérová. S normálním posláním nespécifikované základní školy umožňuje realizovat integraci žáků i tělesně postižených.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání na prvním stupni základní školy

První třídy základní školy

Tři první třídy jsou umístěny v prostorách bývalé mateřské školy asi 500m od hlavní budovy. Třídy jsou poměrně malé, učitelky pro výuku využívají i místnosti školní družiny. Prostorové podmínky neumožňují využívat zcela metod výuky programu Obecná škola. Omezený prostor je i v šatnách dětí. Technický stav budovy je špatný (rozpadává se schodiště, chybí kryty osvětlení, nedoléhají hlavní dveře do budovy atp.). Pozitivem umístění prvních tříd v této budově je možnost využívání pěkné školní zahrady a celkově klidného prostředí. V budově se nezvoní, délku hodin učitelky pružně upravují. Na tělesnou výchovu přecházejí žáci do hlavní školní budovy.

Hospitovány byly tři hodiny *českého jazyka*, z toho jedna (1.C) suplována vychovatelkou ŠD. Předmět byl vyučován v rozsahu učebního plánu. Příprava na vyučování byla promyšlená, sledovala návaznost učiva. Učitelky využívaly názorných tabulí, připravených úkolů na tabuli, volných pracovních listů, flétny a dalších pomůcek k učivu, což zvyšovalo aktivitu a zájem žáků. Psychohygienické podmínky byly dobré - dostatek světla, průběžné větrání, přiměřené oblečení žáků, střídání činností, časté zařazování pohybu a relaxace. Učitelky důsledně dbaly na vytváření a upevňování správných návyků (při psaní, udržování pořádku na lavici, přípravě pomůcek atp.).

Struktura hodin, časté střídání metod a forem, zvláště ve vyrovnávací třídě, procvičování a opakování učiva více způsoby přispívaly k jejich plnému využití. Některé z úkolů plnili žáci samostatně, rozsah aktivit odpovídal jejich věku. Ve velké míře byla využívána nápaditá průběžná motivace. U všech zadávaných úkolů si učitelky okamžitou zpětnou vazbou prověřovaly jejich pochopení, vysvětlení a pokyny opakovaly, případně poskytovaly žákům přiměřenou pomoc. Snahu a dílčí pokroky průběžně hodnotily, nechybělo ani závěrečné hodnocení splnění úkolu hodiny. Verbální i neverbální projevy vyučujících odpovídaly konkrétní situaci. Trpělivost, způsob oslovování a jednání vyučujících se žáky pozitivně ovlivňovaly psychosociální podmínky výuky. Ve všech třídách bylo pozorováno prostředí důvěry a tolerance.

Probírané učivo ve dvou hodinách *matematiky* odpovídalo osnovám vzdělávacího programu. Připravenost učitelek na hodiny (kartičky, pracovní listy, obrázky atp.) a jejich promyšlená struktura se střídáním různých činností vedly k efektivnímu využití času. Jasné pokyny, přiměřené množství učiva i jeho dostatečné procvičování a opakování různými formami přispěly k úspěšnému uplatnění všech žáků. Zadáváním jednoduchých úkolů byli žáci vedeni k samostatnosti. Pomoc a vedení učitelkami nebylo však ve všech případech přiměřené a nutné. Motivačně působily použité hry, hádanky, doplňovačky a příklady navazující na životní

zkušenosti žáků. Při řešení úkolů se pracovalo s chybou, okamžitá zpětná vazba přispěla k zvládnutí správných postupů. Průběžné i závěrečné hodnocení bylo vedeno pozitivně, byly zdůrazňovány snaha, pokrok a úspěšné řešení úkolů. Trpělivost, klidný přístup, pěkné oslovování žáků i emotivní vyjadřování přispívaly k úspěšnosti sledovaných hodin.

Hospitována byla jedna hodina *prvouky*. Část hodiny proběhla v herně školní družiny, druhá část ve třídě. Byla vedena promyšleně, učitelka byla na hodinu připravena, měla připravené pomůcky. Žáci byli vedeni k uvažování, opakovali a procvičovali i poznatky z jiných předmětů. Celou hodinu pracovali soustředěně. Samostatná práce s pracovními listy byla přiměřená, všichni žáci ji úspěšně zvládli. Úvodní i průběžná motivace byla podnětná, navazovala na životní zkušenosti žáků. Úloha učitelky byla ve vedení žáků snad až příliš výrazná. Prostor pro vyjadřování vlastních názorů a poznatků byl dán žákům především v první části hodiny. Učitelka se snažila dovést je k jasným a jednoznačným formulacím, neboť s vyjadřováním měli žáci obtíže. Průběžně oceňovala dílčí úspěchy a pokrok žáků, nechybělo závěrečné zhodnocení hodiny. Verbální i neverbální projev učitelky byl umírněný, klidný a vyrovnaný. Příjemný tón hlasu, tempo řeči a způsob oslovování žáků pozitivně ovlivňovaly psychosociální podmínky výuky.

Podmínky pro výuku *tělesné výchovy* jsou velmi dobré. Pro přecházející žáky do tělocvičny v hlavní budově školy je k dispozici velká šatna. Tělocvična je čistá a dobře vybavená. Použité nářadí a náčiní odpovídá stanoveným cílům. Struktura hodin tělocviku byla respektována, průběžně byla zařazována relaxace. Příprava a úklid nářadí a náčiní, vytváření družstev i vysvětlování úkolů byly jasné a žákům srozumitelné. Ve všech částech hodiny bylo využito především her. Soutěže a hry byly často střídány. Při cvičení na nářadí byla zajištěna bezpečnost žáků. Nedostatkem byl malý počet opakování cviků a nedůsledná kontrola jejich správného provedení v průpravné části hodiny. Učitelka průběžně hodnotila snahu a dílčí úspěchy žáků, při hodnocení zohledňovala jejich individuální schopnosti. Způsob komunikace odpovídal charakteru předmětu.

Vyučující *hudební výchovy* pracuje ve škole jako vychovatelka, nemá odbornou a pedagogickou způsobilost. Dálkově studuje učitelství prvního stupně. Hodina byla realizována v kmenové třídě. Učitelka byla na hodinu dobře připravená, vedla ji promyšleně a účelně, použila nástroje a didaktickou techniku (Casio, rytmické nástroje a přehrávač). K rozezpívání využila známých písní, procvičila jednoduchý rytmický doprovod. Tradičním způsobem proběhl nácvik nové písně. Píseň byla jednoduchá, část žáků ji znala. Použitý obrázek k motivaci nebyl vhodně zvolen, byl malý a žáci na něj dobře neviděli. Pro žáky zajímavé bylo využití výrazné hudební nahrávky orchestrální skladby pro sledování změn rytmu a tempa. Střídání činností bylo přiměřené a účelné, žáci byli aktivní, pracovali se zájmem, hodina byla velmi efektivní. Učitelka průběžně oceňovala snahu a dílčí pokroky žáků. Vzájemná komunikace probíhala neformálně a přirozeně. Hodina hudební výchovy byla hodnocena jako velmi dobrá.

Hodina *výtvarné výchovy* proběhla v kmenové třídě. Učitelka poskytovala žákům potřebnou radu a pomoc. Pokyny a pravidla byly jasné, často opakované. K úvodní motivaci využila poslech četby. Ve vedlejší herně se žáci tématu přiblížili i pohybovou hrou. Vlastní práce - vystřížení tvaru a dekorování vodovými barvami - žáky zaujala. Přiměřenost úkolu a dostatek času vedly k úspěšnému dokončení činnosti všemi žáky. Snahu a pokrok jednotlivých žáků učitelka průběžně oceňovala. V průběhu hodiny probíhala méně formální komunikace mezi žáky a učitelkou. Množství pokynů a hlasový projev učitelky nebyl vždy adekvátní situaci.

Kvalita vyučování v prvních třídách je velmi dobrá.

Ostatní třídy prvního stupně základní školy

Hospitovány byly tři hodiny jazyka českého a pět hodin matematiky. Učivo odpovídalo tematickým plánům, kterými mají vyučující rozpracovány osnovy vzdělávacího programu Obecné školy. Metodické postupy byly pestré a účelné, motivace učiva promyšlená, zařazeno opakování i procvičování.

Tři hodiny *českého jazyka* byly vzorně připravené, připravená byla i zadání úkolů na tabulích, promyšlené postupy intenzivního opakování a procvičování gramatiky. Velmi efektivní bylo využití programů se zkušebními texty na počítačích ve vyrovnávací třídě. Žáci samostatně, s navyklými postupy, intenzivně a s radostí z dosažených výsledků řešili náročné úkoly programu.

V hodinách *matematiky* bylo uplatněno procvičování numerických dovedností. Motivačně vhodně bylo využito přirozené soutěživosti žáků, efektivně zařazena práce ve skupinách. Při opakování i výkladu nové látky byly použity názorné pomůcky, zájem žáků zvyšovalo zařazování praktických slovních úloh. Náročnější úkoly byly vhodně a taktně diferencovány i pro žáky, kteří pracují pomalejším tempem nebo vyžadují specifický přístup pro pochopení učiva. Velmi zdařilé bylo názorné vyvození pojmu zlomků doplňované velmi dobře připravenou samostatnou prací žáků v V. B třídě.

Kvalita vyučování na prvním stupni základní školy je podle hodnocení hospitovaných hodin vynikající a velmi dobrá.

Školní družina

Školní družina při základní škole má šest oddělení pro žáky prvních až čtvrtých tříd. Čtyři oddělení jsou v hlavní budově, dvě ve vedlejší. V jednotlivých odděleních je zapsáno více než 25 žáků. Z přihlášek je však zřejmé, že nedochází k situacím, aby bylo v oddělení současně více žáků. Provoz ranní družiny je ve dvou odděleních od 6:15 do 8:45 hodin (jedno v hlavní budově a jedno v budově vedlejší). Odpolední provoz šesti oddělení probíhá od 11:30 do 15:00 hodin. Do 16:30 hodin je provoz stažen opět do dvou oddělení. Prázdninový provoz je zajišťován podle zájmu rodičů.

Na plenárním zasedání rodičů byl odsouhlasen příspěvek na školní družinu ve výši 50 Kč na půl roku. Finanční prostředky jsou využívány na pomůcky, ceny v soutěžích apod. Je veden přehled o jejich výběru a využití.

Ve školní družině pracuje šest vychovatelek. Čtyři jsou odborně a pedagogicky způsobilé, dvě požadovanou kvalifikaci nemají, obě však dálkově studují. Osobní zájmy vychovatelek o výtvarnou, hudební a tělesnou výchovu se odráží v činnosti školní družiny i ve vedení kroužků a zájmových útvarů (zobcová flétna, pohybové hry, pěvecký sbor, šití, aerobic, badminton, keramika).

Prostory určené k činnostem školní družiny nejsou ideální. Ve vedlejší budově se využívají jedna větší a dvě malé herny, přilehlá zahrada a často i sokolovna v sousedství. V hlavní budově jsou k dispozici dvě účelově vybavené herny. Jedna z nich je využita pro ranní družinu, druhá je v suterénu, shromažďují se v ní žáci tří oddělení po obědě. Odpoledne pracují dvě oddělení v běžných třídách. Pro zájmovou činnost mohou vychovatelky využívat tělocvičny, školního hřiště i dalších prostor školy (knihovna, keramická dílna atd.). Chybí úložný prostor na školní tašky žáků. Vybavení hračkami, hrami a pomůckami je na dobré úrovni, k dispozici je počítač s hrami, televize a video, přehrávače, rytmické nástroje, kytary atd. Vychovatelky mohou využívat i dalších didaktických pomůcek.

Pro pitný režim jsou k dispozici sirupy přinesené dětmi na začátku roku.

Vedoucí vychovatelka má zpracovaný rámcový plán činnosti školní družiny. Jsou v něm zařazeny činnosti odpočinkové, rekreační a zájmové. Plány činnosti mají vychovatelky

zpracovány i pro jednotlivé zájmové útvary.

Organizace školní družiny je dána rozpisem služeb vychovatelek, přehledem zájmové činnosti a přehledy rozvrhů příslušných tříd. Rozsah provozu odpovídá potřebám žáků. Vnitřní řád družiny byl projednán s výborem Klubu rodičů a přátel školy i s rodiči na třídních schůzkách. V jednotlivých hernách školní družiny není vyvěšen. Povinná dokumentace školní družiny je přehledně a pečlivě vedena na předepsaných tiskopisech. Vedoucí vychovatelka úzce spolupracuje se zástupkyní ředitele a účastní se pedagogických porad. Povinnosti vychovatelek jsou ředitelem školy stanoveny. Informace si vychovatelky předávají na pravidelných poradách. Rodičům jsou informace předávány písemně nebo individuálně na dohodnutých schůzkách.

V průběhu inspekční činnosti byla sledována činnost ranní i odpolední družiny a práce v keramickém kroužku. Organizačně složitější jsou přechody žáků po obědě do jednotlivých oddělení v hlavní budově. Soustředění v herně v suterénu bylo hlučnější a mezi žáky vznikalo více konfliktních situací.

Zvolené metody a formy - společenské, didaktické a konstruktivní hry, poslech četby, výtvarné ztvárnění postav z četby, výtvarná a pracovní činnost, zpěv, nácvik country tanců a další - odpovídaly požadavkům na činnost ve školní družině. Přístup vychovatelek k žákům byl neformální a přátelský, lišil se podle věku dětí. U žáků prvních tříd byl více pečovatelský. Jako příprava na vyučování bylo využíváno didaktických her, hádanek, rozpočítadel i pracovních a výtvarných činností. Nabízené možnosti byly dobře motivované a pro žáky zajímavé. Jejich volba žáky byla respektována. Komunikace mezi dětmi navzájem i mezi dětmi a vychovatelkami byla přirozená a bezprostřední. V malých prostorách docházelo občas ke sporům mezi dětmi. Zásahy vychovatelek byly adekvátní a efektivní. Vedly žáky k hodnocení vlastního chování a k dodržování dohodnutých pravidel. Nabízeným programem, možností volit si činnost i kamarády, důsledností a přátelským přístupem vychovatelek je předcházeno šikanování.

Organizace, metody a formy pozorované výchovně-vzdělávací činnosti odpovídaly specifčnosti práce školní družiny, byly hodnoceny jako velmi dobré.

Podmínky pro činnost školní družiny nejsou ideální, všechna oddělení nemají vlastní prostory. Systém řízení je funkční. Sledovaná výchovně-vzdělávací činnost odpovídá specifčnosti pedagogiky volného času. Činnost školní družiny byla hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání na druhém stupni základní školy

Český jazyk

Výuka byla sledována v šesti hodinách u pěti vyučujících (dvě jazykové v sedmých ročnících, dvě literární v šestých ročnících a po jedné hodině slohového výcviku v osmém a devátém ročníku). Vyučovány byly učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Časová dotace předmětu odpovídala učebnímu plánu, obsah učiva osnovám schváleného vzdělávacího programu. Stanovené výukové cíle byly přiměřené aktuálnímu stavu tříd. Učitelky navazovaly na předcházející učivo, které různými formami opakovaly. V literárních hodinách došlo k mírnému zpoždění probíraného učiva oproti plánovanému rozvržení v časově tematických plánech.

Sledované hodiny probíhaly v kmenových třídách vhodně a esteticky uspořádaných. V jedné z jazykových hodin použití zpětného projektoru pozitivně ovlivnilo tempo výuky při řešení úkolů, jejich kontrole a umožnilo rychlejším žákům individuální práci navíc. Rychlé střídání činností v hodině nebralo však v úvahu relaxaci žáků. Vedle jazykových učebnic a čítanek Státního pedagogického nakladatelství využívaly vyučující doplňkovou literaturu a obrazový

materiál, měly připravené namnožené texty. Používání jazykových příruček se uplatnilo ve slohové hodině osmého ročníku, citelně však chyběly v hodině cvičení z českého jazyka. Při prohlídce vybraných kontrolních slohových prací bylo zjištěno, že nebyla důsledně sjednocena formální stránka žákovských oprav. Nebylo sjednoceno ani hodnocení prací jednotlivými učitelkami. Některé kontrolní slohové práce postrádaly osnovu.

Výuka byla převážně vedena metodou řízeného rozhovoru s prvky skupinového vyučování. Literární hodiny nevycházely z čtenářských zkušeností žáků. Četba literárních ukázek v hodinách byla spíše kulisou pro faktografický záznam díla probíraného autora. Málo bylo přihlíženo k jazykovým zvláštěm textu a jeho porozumění. Hodiny slohu byly promyšlené, poskytovaly prostor pro aktivní učení žáků. Účelné využití vyučovacího času, respektování didaktických zásad a využívání dalších zdrojů informací bylo naplňováno ve slohovém výcviku osmého ročníku a v jazykové výuce sedmého ročníku. Učivo bylo reprodukováno věcně a odborně správně.

Mezipředmětové vztahy byly využívány zejména ve slohovém výcviku. Aktualizovat učivo se dařilo i v literárních a jazykových hodinách. Zpětná vazba byla uplatňována v obou jazykových hodinách. V devátém ročníku byla práce s gramatickou chybou kritériem pro hodnocení mluvních cvičení, menší důraz byl kladen na vyhledávání chyb stylistických.

Komunikativní dovednosti byly v hodinách rozvíjeny zejména na základě dobré organizace, vhodné motivace, respektování osobnosti žáků a vstřícného postoje vyučujících k jejich individuálním potřebám a schopnostem. Verbální komunikace učitelek byla na dobré úrovni. Nespisovné vyjadřování žáků nebylo však vždy důsledně opravováno.

Výuku českého jazyka a literatury hodnotí ČŠI dle výše uvedených skutečností v literárních hodinách a jedné hodině jazykového cvičení s negativy a pozitivy v rovnováze, jednu slohovou a jazykovou hodinu jako velmi dobré a výuku slohového výcviku v osmém ročníku jako příkladnou. Celkově hodnotí výuku českého jazyka a literatury na druhém stupni jako velmi dobrou.

Dějepis

Výuka byla sledována ve dvou hodinách v šestém a devátém ročníku u dvou vyučujících s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Časová dotace předmětu a obsah učiva byly v souladu se schválenými učebními dokumenty. Stanovené výukové cíle byly přiměřené aktuálnímu stavu tříd, učitelky měly hodiny připravené a promyšlené. Probírané učivo navazovalo na předcházející.

Navštívené hodiny probíhaly v kmenových třídách vhodně a esteticky uspořádaných. Vyučující i žáci využívali nástěnné historické mapy, dějepisné učebnice, názorné pomůcky, v jedné z hodin byla vhodně použita didaktická technika. Žáci dostali jako doplňkový materiál slepé mapky, k individuální práci v hodině využívali zapůjčené encyklopedie a slovníky. Tempo dějepisné výuky v šestém ročníku bylo velmi dynamické a odpovídalo zásadám psychohygieny. V devátém ročníku se žáci zapojovali do vyučování obtížněji, přechod mezi jednotlivými formami výuky nebyl zcela plynulý. Pokyny v hodinách byly jasně formulované, žáci věděli, jak se mají v zadaných úkolech orientovat. Metoda řízeného rozhovoru byla kombinována se samostatnou prací. Žáci šestého ročníku uměli pracovat s chybou. Byly využívány mezipředmětové vztahy a aktualizace učiva. Hodnocení aktivity žáků v šestém ročníku zasahovalo do přestávky, v devátém ročníku bylo opomenuto.

Verbální projevy vyučujících byly spisovné, žáci nižšího ročníku byli vedeni k souvislým spisovným odpovědím a byl jim poskytován dostatečný prostor ke komunikaci. Méně komunikativní se jevil přístup vyučujícího k žákům ve vyšším ročníku.

Výuku dějepisu v šestém ročníku hodnotí ČŠI jako příkladnou, v devátém ročníku jako velmi dobrou. Celkově je hodnocena výuka dějepisu jako nadprůměrná.

Občanská výchova

Časová dotace předmětu je v souladu s učebním plánem. Probíraná témata ochrany člověka za mimořádných situací (Pokyn MŠMT k začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných situací do vzdělávacích programů čj.: 34 776/98-22) a protidrogové prevence (Pokyn MŠMT k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních čj.: 16227/96-22) byla aktuálně zařazena do časových tematických plánů. Stanovené výukové cíle byly přiměřené.

Výuka byla sledována ve dvou hodinách u dvou vyučujících s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Vyučování probíhalo v kmenových učebnách, v osmém ročníku byly komunikativní metody výuky podporovány atypickým sezením žáků v kruhu. Didaktická technika nebyla využita. Pro vyučování občanské výchovy nejsou žáci vybaveni učebnicemi, zápisy z hodin si vedou v sešitech. Při namátkové prohlídce bylo zjištěno, že nejsou kontrolovány.

Hodina v devátém ročníku s tematikou ochrany člověka za mimořádných situací byla charakterizována nízkými motivačními i hodnotícími prvky. Byla vedena metodou frontálního výkladu s úvodním společným opakováním minulého tématu. Další zdroje informací nebyly využity. Diskuse v osmém ročníku vycházela ze simulované situace drogové závislosti. Motivací hodiny byl postoj jednotlivců k drogám formulovaný v úvodní anketě. Žáci aktivně přehodnocovali své postoje k všeobecně vžitým tvrzením a nacházeli alternativní řešení. Hodnocení učitele i sebereflexe žáků v závěru hodiny vyzněly jednoznačně ve prospěch podpory protidrogové prevence. Byly využívány mezipředmětové vztahy, aktualizace učiva a návaznost na životní praxi. Byla respektována osobnost žáků a rozvíjen smysl pro toleranci.

Výuka občanské výchovy v osmém ročníku byla velmi dobrá, v devátém pouze vyhovující. Vzdělávání v občanské výchově je hodnoceno jako průměrné.

Matematika, cvičení z matematiky a informatika

V rámci komplexní inspekce bylo zhlédnuto sedm hodin matematiky v 6. až 9. ročnících, cvičení z matematiky a hodina informatiky. Hodinové dotace jednotlivých předmětů odpovídají učebnímu plánu vzdělávacího programu Základní škola, tematické plány jsou časově zpracovány pro jednotlivé ročníky. Z pěti vyučujících matematiky mají čtyři požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost, zbývající vyučující matematiky a učitel informatiky dokončují studium uvedených předmětů na pedagogické fakultě.

Cvičení z matematiky je zařazeno jako volitelný předmět, ve kterém jsou však povinně zařazeni všichni žáci bez možnosti vlastní volby. Výuka je obsahově pojata jako doplnění a procvičení učiva z hodin matematiky a ne jako její nadstavba.

Výukou informatiky procházejí v rámci povinné školní docházky všichni žáci školy. Na různé úrovni v závislosti na získaných znalostech jsou postupně seznamováni se základy práce na PC a s využitím internetu.

Výuka matematiky probíhala v kmenových třídách vybavených novým žakovským nábytkem. V době inspekce byla ve škole plně funkční jedna učebna informatiky se 17 počítači zapojenými v síti a připojenými na internet. Druhá učebna byla novými počítači vybavována. Žáci mají volný přístup i v době mimo vyučování. Fond učebnic je dostatečný, průběžně je doplňován. Ve vyučování je využíváno i namnožených materiálů.

Všechny zhlédnuté hodiny byly velmi dobře připravené, ve většině byl stanoven cíl a obsah. Probírané učivo bylo podáváno srozumitelně a věcně správně, bylo dbáno na přesnost

matematického vyjadřování. Převládalo pozitivní hodnocení žáků. Vyučující k žákům, včetně žáků se specifickými vzdělávacími potřebami, přistupovali individuálně. Převážně uplatňovali frontální způsob výuky se střídáním činností. Dle možností učivo se žáky vyvozovali. Zčásti využívali diferenciaci a práce s chybou. Při výuce informatiky bylo dbáno na názornost, byl ponechán dostatek času na pochopení a procvičování učiva i prostor pro samostatné a aktivní učení. Žáci prokazovali velmi dobré znalosti při práci na počítačích. Část zhlédnutých hodin postrádala závěrečné shrnutí a zhodnocení. Celkově byly hodiny efektivní, vyučovací čas byl využit účelně. Komunikace ve třídách byla přirozená, založená na vzájemné důvěře.

Kvalita výuky matematiky, cvičení z matematiky a informatiky měla velmi dobrou úroveň.

Fyzika a chemie

Oběma předmětům se vyučuje v odborné učebně, která však prozatím postrádá prostor pro trvalé vystavení používaných pomůcek, přehledů vzorců, návodů k výpočtům, tabulek a podobně. Kabinety jsou dobře vybaveny účelnými pomůckami. Potřebné pomůcky se musí do učebny přenášet, možnosti jejich efektivního využití jsou sníženy. Fyzice vyučují tři odborní učitelé (jeden si požadované vzdělání dokončuje na PF), chemii pak jedna kvalifikovaná učitelka.

Sledované hodiny byly připravené, učivo odpovídalo časovým tematickým plánům, které mají vyučující zpracovány podle vzdělávacího programu Základní školy. Látka byla vykládána věcně správně, ne vždy se však podařilo ji přiblížit pokusem nebo názorem tak, aby byla pro všechny žáky dostatečně přitažlivá a snáze pochopitelná. V hodinách převažoval frontální způsob práce, skupinová práce byla uplatněna pouze v chemii. Formulace otázek učiteli vedla často žáky k jednoslovným odpovědím. Dobře bylo organizováno orientační zkoušení z chemie, při kterém byli efektivně zapojeni všichni žáci. Učitelka vhodně využila souvislosti učiva s aktuálními problémy třídy a vytvářela příznivou atmosféru ke komunikaci s žáky ve třídě.

Vzdělávání v chemii bylo hodnoceno jako velmi dobré, ve fyzice průměrné.

Přírodopis

Přírodopis se učí ve všech třídách 6. až 9. ročníku ve dvouhodinové dotaci. Obě vyučující mají plnou odbornou i pedagogickou způsobilost. Mají zpracovány tematické plány, které vycházejí ze vzdělávacího programu Základní školy. Velká část učiva je v hodinách probírána v návaznosti na aktivity poznávání přírody během školy v přírodě a při odborných přírodovědných akcích FAGUS a TOR.

Vyučování probíhalo v nadstandardně vybavené odborné učebně. Hodiny byly vzorně připravené s názornými pomůckami, přírodninami i obrázky, nechybělo efektivní využití televizního okruhu a zpětného projektoru. Žáci byli aktivní, jejich znalosti při zkoušení dokazovaly dobrou motivační práci učitelky, její cílevědomost a vysokou náročnost.

Kvalita vyučování přírodopisu je příkladná.

Zeměpis

Hospitovány byly dvě hodiny zeměpisu. Hodinová dotace je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Časově členěné tematické plány vycházejí z platných učebních osnov a jsou zpracovány v návaznosti na ucelenou řadu učebnic České geografické společnosti. Do tematických plánů nebyl zařazen celek „Politická mapa dnešního světa“. Předmět je vyučován učiteli bez odborné způsobilosti.

Ve zhlédnutých hodinách převládalo frontální vyučování spojené s opakováním a procvičováním. Převažovala řízená činnost, prostor pro aktivní učení byl vytvářen jen okrajově, převládal verbální projev učitele, žákům byl ponechán malý prostor. Žáci mají vytvořeny návyky pro práci s mapou, nejsou však důsledně vedeni k využívání atlasu. Hodiny byly méně efektivní. Převládala komunikace založená na vzájemné důvěře.

Kvalita výuky zeměpisu je hodnocena jako průměrná.

Praktické činnosti

V době inspekční návštěvy byly hospitovány technické a pěstitelské práce. Hodinová dotace je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola, tematické plány jsou zpracovány. Technické práce byly vyučovány učitelem s odbornou a pedagogickou způsobilostí, pěstitelské vyučujícím se způsobilostí pouze pedagogickou. Kvalita výuky nebyla touto skutečností ovlivněna.

Zhlédnuté hodiny byly připravené a po stránce odborné a metodické velmi dobře zvládnuté. Vyučující využívali názorných pomůcek a vzorků, uplatňovali mezipředmětové vztahy, zařazovali problémové úlohy. Na základě praktického ověřování učivo se žáky (jednotlivě i ve skupinách) vyvozovali. K žákům přistupovali individuálně, dbali na vytváření správných návyků při práci a na dodržování hygieny práce. Zápis do sešitů byl stručný, přehledný a funkční. Komunikace mezi žáky a učiteli se zakládala na vzájemné důvěře a pozitivních vztazích. Žáci se chovali klidně a ukázněně.

Kvalita výuky praktických činností je velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitel školy má zpracován úplný a velmi podrobný plán práce, který navazuje na dlouhodobé koncepční záměry a hodnocení situace školy ve výročních zprávách za minulé školní roky. Moderně a účelně řešená budova školy umožňuje kvalitní nabídku výchovně-vzdělávací práce a bohatou nabídku zájmové činnosti. Jen během inspekční návštěvy byla ve škole umístěna velmi působivá výstavka výtvarných děl výtvarníka Plechatého a byla realizována dodávka patnácti počítačů do další specializované učebny pro multimediální výuku.

Ve škole se na prvním stupni základní školy vyučuje podle vzdělávacího programu Obecná škola, na druhém stupni podle vzdělávacího programu Základní škola. Učitelé rozpracovali učivo v tematických plánech, které na sebe navazují. Ředitel školy je má k dispozici pro kontrolní činnost. Stejným způsobem jsou rozpracovány i individuální plány pro práci s žáky se specifickými poruchami učení a žáky integrované.

Kvalita, rozsah i účelnost plánování ve škole jsou příkladné.

Organizování

Ředitel má dva zástupce, kteří mají přesně vymezeny své kompetence. Dále jmenoval dva výchovné poradce a má k dispozici administrativní pracovníci. Organizační struktura je funkční a umožňuje řediteli účinné řízení ve všech oblastech.

Ve škole pracují předmětové komise prvních až třetích tříd, čtvrtých a pátých tříd, na 2. stupni

komise českého jazyka, občanské výchovy a dějepisu, dále cizích jazyků, matematiky, informatiky a fyziky a komise přírodopisu a chemie. Pro ostatní předměty má ředitel stanoveny funkce garantů. Tento systém práce školy plně vyhovuje.

Předností školy jsou společné sborovny pro učitele. Umožňují dobrou komunikaci učitelů mezi sebou a účinné předávání potřebných informací vedením školy. Organizace výchovně-vzdělávací práce školy je zachycena řádem školy, který byl se všemi pracovníky školy projednán a je zveřejněn i pro žáky a jejich rodiče. Ve škole pracuje Klub rodičů a přátel školy. Jeho pomoc při zlepšování materiálně-technických podmínek zejména pro zájmovou činnost školy je nenahraditelná. Příkladná je organizace mimoškolních akcí - škola v přírodě, soustředění v rámci ekologických a přírodovědných aktivit, každoroční akce „Nocování se strašidly“, „Pevnost Boyard“, „Pyžamová diskotéka“, maškarní karneval, školní akademie atd. Tyto akce jsou kladně hodnoceny rodičovskou veřejností.

Organizování činností školy je vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy má přehled o práci celé školy. Operativní řízení navazuje na plánování a kontrolu jednotlivých činností. Ředitel svým osobním příkladem a pracovitostí vytváří předpoklady pro klidnou atmosféru, pěkné vztahy a dobrou spolupráci celého kolektivu pracovníků školy. V současných podmínkách se mu daří zajistit poměrně kvalitní pedagogický sbor. Učitelé mají ve sborovně školy k dispozici počítač s připojením na internet. Pro přípravu svých vyučovacích hodin ho velmi často používají. Požadovaná stoprocentní odborná i pedagogická způsobilost je snížena především zařazením perspektivních učitelů, kteří své vzdělání dokončují. Na prvním stupni jde o dvě učitelky, na druhém stupni o dva učitele (informatika, matematika, fyzika a zeměpis). Bez odborné způsobilosti se na škole vyučuje ještě pěstitelem pracím, částečně angličtině, zeměpisu, technickým pracím, tělesné, rodinné a výtvarné výchově. Škola je velmi dobře hodnocenou fakultní školou Pedagogické fakulty Technické univerzity Liberec. Celá řada učitelů se podílí na organizaci dlouhodobé pedagogické praxe studentů - budoucích učitelů.

Vedení a motivování pracovníků ve škole je příkladné.

Kontrolní mechanismy

Ředitel má vytvořen systém vnitřní kontroly na celé škole. Jeho součástí je podrobný plán kontrolní činnosti, jehož závěry jsou pravidelně projednávány v pedagogické radě a jsou prezentovány ve výroční zprávě školy. Podrobně jsou zpracovávány i závěry kontrol provozu školy a jejího hospodaření. Během inspekční návštěvy nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků poskytovaných škole ze státního rozpočtu.

Ke kontrole výsledků výchovně-vzdělávacího procesu ředitel využívá testování žáků v celorepublikovém systému KALIBRO. Někteří učitelé používají i vlastní testy sloužící k výstupnímu hodnocení žáků. Provádějí rozbor výsledků přijímacích řízení na střední školy.

Kontrolní systém školy je funkční a má velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení největší základní školy v okrese je vynikající.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Hlavní školní budova po rekonstrukci má zajištěn bezbariérový přístup. Tím jsou vytvořeny podmínky pro zařazení v současné době devíti zdravotně postižených žáků. Tato integrace má ve škole dlouholetou tradici. Integrační proces je velmi dobře organizovaný a jeho společenský dopad je rodičovskou veřejností kladně hodnocen.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., v platném znění,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000,
- plán práce školy 2000/2001,
- rámcový plán školní družiny pro školní rok 2000/2001 a přehled výchovné práce,
- časové tematické plány učiva,
- řád školní družiny, týdenní skladba zaměstnání,
- zápisové lístky žáků k docházce do školní družiny, docházkový sešit.
- přehled zájmové činnosti,
- personální dokumentace pedagogických pracovníků,
- žákovské práce a žákovské knížky,
- záznamy o hospitacích.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- Velmi dobré materiálně technické podmínky v hlavní budově školy,
- příkladná úroveň řízení ve všech oblastech činnosti školy,
- využívání didaktické techniky a dalších zdrojů informací ve vyučování většiny předmětů,
- vynikající a účelné vybavení odborné učebny přírodopisu,
- vynikající vybavenost výpočetní technikou a správná orientace na její využití při vyučování,
- rozvíjení komunikativních metod výuky ve společenskovedních předmětech,
- aktivní zapojování integrovaných žáků do výuky.

Negativa:

- Nevyužívání jazykových příruček v hodině cvičení z českého jazyka,
- minimální práce s analýzou čteného textu v literárních hodinách českého jazyka,
- chybí učebnice občanské výchovy,
- učebna fyziky a chemie není optimálně vybavena.

Doporučení:

- Více používat jazykové příručky, didaktickou techniku a další zdroje informací v hodinách českého jazyka a literatury,
- využívat individuálních čtenářských zkušeností žáků zejména v literárních hodinách,
- zajistit vyšší využití názorných pomůcek v hodinách fyziky a chemie,
- důsledně kontrolovat celkovou úroveň sešitů žáků,
- zajistit vhodné učebnice pro výuku občanské výchovy,
- zařadit do tematických plánů celek učiva zeměpisu „Politická mapa dnešního světa“.

Na základě hodnocení jednotlivých hospitovaných předmětů je kvalita vzdělávání ve škole velmi dobrá. Předností školy jsou velmi dobré materiální a technické podmínky, v místních podmínkách je velmi dobrá situace v personálním obsazení učitelského sboru. Škola je vyrovnaný, dobře fungující celek, který vedle plnění úkolů ve škole realizuje rozsáhlou škálu mimovýukových a výchovných aktivit. Řízení školy má příkladnou úroveň.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
		Razítko ano
Vedoucí týmu	Ing. Zdeněk Rakušan	Rakušan v. r.
Členové týmu	Mgr. Alexandra Hanwaldová	Hanwaldová v. r.
	Mgr. Věra Jirkalová	Věra Jirkalová v. r.
	Mgr. Jan Vrabec	Jan Vrabec v. r.

V Liberci dne 25. ledna 2001.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 31. ledna 2001

Razítko
ano

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Josef Jiroušek

J. Jiroušek v. r

Předmětem inspekce bylo komplexní zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad Liberec, ref. školství	19. 2. 2001	084 46/01-2452
Zřizovatel: Magistrát města Liberec	19. 2. 2001	084 47/01-2452

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Bez připomínek.